
การเทียบเคียงระบบการจัดการ กรณีศึกษา กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการ
พัฒนาฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล

**Benchmarking of Managementsystem : A Case Study of Strategy
to Successful Indubrazil Farm Development**

ยุพิน ไกรหาญ*

ดร.ประจักษ์ ผลเรือง**

ดร. กฤตติกา แส่นโกษณ์ ***

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การเทียบเคียงระบบการจัดการ กรณีศึกษา กลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการพัฒนาฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล เพื่อเทียบเคียง (Benchmarking) ระบบการจัดการของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนากับฟาร์มต้นแบบการพัฒนา (The Best Practice Farm) และเพื่อหากลยุทธ์การจัดการฟาร์มให้ประสบผลสำเร็จ และประเมินกลยุทธ์การจัดการฟาร์ม โดยศึกษาฟาร์มต้นแบบการพัฒนา คือ ชูวิทย์ฟาร์ม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย โดยทำการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ตัวแปรที่สำคัญคือ สถานที่ (Place) ราคา (Price) ผลิตภัณฑ์ (Product) หลักการประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม (Promotion) หลักการบริหารจัดการฟาร์มแบบมีอาชีพ (Proactive) แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจ การเลี้ยงโค (Pleasure) และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ (Practice) ทั้งจากฟาร์มต้นแบบการพัฒนาและฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา มีวิธีการในการศึกษาหรือกระบวนการวิจัย 3 ระยะผลการวิจัยพบว่า ระยะที่ 1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิลของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ปัญหาของการให้น้ำเชื้อ การประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนยังไม่มีการกำหนดแบ่งโซนที่เป็นระเบียบพื้นที่การใช้เลี้ยงไม่เพียงพอ มีปัญหาเรื่องการเดินทางเข้าเยี่ยมชมของลูกค้ายกเว้นจากฟาร์มตั้งอยู่ห่างไกลตัวเมือง

*มหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

**อาจารย์ประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

***รองศาสตราจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มีปัญหาเกี่ยวกับราคาวัตถุดิบป้องกันโรค และราคาอาหารเสริมที่ค่อนข้างราคาแพง ปัญหาเกี่ยวกับราคาน้ำเชื้อที่ถูก และไม่มีอุปกรณ์ในการเก็บน้ำเชื้อให้สามารถใช้ได้นานๆ หน่วยงานราชการขาดการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง ราคาจำหน่ายลูกโคต้องขึ้นอยู่กับกลไกของตลาดไม่สามารถกำหนดราคาด้วยตนเองและปัญหาการเจ็บป่วยของโค ระยะที่ 2 การเทียบเคียง ระบบการจัดการของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา กับฟาร์มต้นแบบการพัฒนา พบว่า ฟาร์มต้นแบบการพัฒนา มีการบริหารจัดการฟาร์มในด้าน สถานที่ ราคา ผลผลิตพันธุ์ การประชาสัมพันธ์ของ ฟาร์ม หลักการบริหารจัดการฟาร์มแบบมืออาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจในการเลี้ยงโค และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะหรือมีความเหมาะสมดีมาก ส่วนฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา มีการบริหารจัดการฟาร์มในด้านสถานที่ ราคา ผลผลิตพันธุ์ หลักการประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม การบริหารจัดการฟาร์มแบบมืออาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจในการเลี้ยงโค และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะหรือมีความเหมาะสมปานกลางระยะที่ 3 การพัฒนาฟาร์มเป้าหมาย ผลจากการเทียบเคียงในระยะที่ 2 พบว่าด้านสถานที่และด้านประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนระหว่างฟาร์มต้นแบบการพัฒนาและฟาร์มเป้าหมายการพัฒนาอยู่ที่ 7.16 และมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนระหว่างฟาร์มต้นแบบการพัฒนาและฟาร์มเป้าหมายการพัฒนาอยู่ที่ 9.75 ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองด้านถือว่ามีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องมีการพัฒนาก่อนด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกพัฒนาด้านสถานที่และด้านการประชาสัมพันธ์ วิธีการที่ใช้คือ การสร้างโรงเรือนเลี้ยงโคใหม่ โดยการทำเป็นคอกไม้ ปูพื้นด้วยดินเหนียวนุ่มคลุมด้วยฟางสับ และมีแนวกั้นน้ำฝนไหลเข้าท่วมพื้นคอก จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้และศักยภาพของฟาร์ม โดยนำไปเผยแพร่ในจังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดละ 5 อำเภอ และเผยแพร่ที่ตลาดนัด โกงามตามเทศกาลต่างๆ นอกจากนั้นยังได้ทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อติดประชาสัมพันธ์ในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี จังหวัดละ 5 อำเภอ โฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุชุมชนบ้านเซิม อำเภอโนนพิสัย จังหวัดหนองคาย ส่วนการประเมินผลการพัฒนาฟาร์มเป้าหมาย จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 26 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบว่าผลการพัฒนาฟาร์มเป้าหมายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การเทียบเคียง / การพัฒนาฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล / การพัฒนาฟาร์ม

Abstract

The objectives of this research were to study the problem conditions and the obstacles in managing Indu - Brazil Farm for benchmarking the management system of the sample farm to the best practice farm and for finding the strategies of successful farm development, then for evaluating the strategies of farm development by studying from the best practice farm “Chuwit Farm” that is located in Amphoe Muang Nongkhai for a farm before using its knowledge to develop with the sample farm “Aroonrodge Farm” that is located in Amphoe Phonphisai Nongkhai by studying, analyzing and synthesizing. The important factors are place, price, product, promotion, proactive, pleasure and practice from both farms. There are three periods for the research process. The results of research were found that: The first period: the problem conditions and the obstacles in managing Indu – Brazil Farm were composed of the problem of given sperm, the public relation hasn’t been covered to the sample yet, no neat fixed zone of the shed, the lack of raising area, the problem about visiting of clients due to the long distance from downtown, the problem about the high price of vaccine and food supplement, the problem about the low price of sperm and the lack of equipment for gathering it for a long time, the lack of supporting concretely from the government agencies and the marketing process and the illness of cow affected the price. The second period: benchmarking the management system of the sample farm with the best practice farm found that the best practice farm has had farm management about place, price, product, promotion, proactive, pleasure and practice overall at the potency level or the best appropriate degree and the other has had farm management about place, price, product, promotion, proactive, pleasure and practice overall at the potency level or the medium appropriate degree. The third period: the sample farm development, the result of benchmarking during the second period found that there were different average points between the best practice farm and the sample farm about the place and the promotion at 7.16 and 9.75 respectively. Both of them have urgent importance to be developed before other kinds. So the researcher chose to develop about the place and the promotion. The solving way is to build the new shed: it was built with wood, the floor was spread by soft clay which was covered another floor upper by some chopped hay. Besides, there were some water blocks and roofs to protect the rain and the sun and the other one for solving the promotion is to make some brochures to spread knowledge and potency of farm and then take them to spread in 5 Amphoes in Nongkhai and Udonthani and at Nice Cow Market in each fair. In addition, there were sign boards to give information in 5 Amphoes in Nongkhai and Udonthani and advertisement through the Banserm

local radio station Amphoe Phonphisai in Nongkhai. The result of evaluating sample farm development from 26 people of sample groups found that the result of the sample farm development was overall at the high level.

KEY WORD: Benchmarking / Indubrazil Farm Develoment / Farm Development

บทนำ

ในสังคมไทยประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจะประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะการเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองซึ่งเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากเมื่อมีความต้องการโคพันธุ์พื้นเมืองมากขึ้น ก็ปรากฏว่าปริมาณของโคพันธุ์พื้นเมืองไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และในขณะเดียวกันโคพื้นเมืองก็ไม่ได้มาตรฐานด้านเนื้อโค ประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจมีการแข่งขันกันสูง จึงทำให้มีการนำเข้าโคพันธุ์ต่าง ๆ จากต่างประเทศเข้ามาเลี้ยงในประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะโคพันธุ์อินโดบราซิล ทำให้มีการตื่นตัวในการนำเข้าเทคโนโลยีการเลี้ยงโคมาสู่ชาวบ้านอย่างมากมาย อาทิเช่น การผสมเทียมและการปลูกพืชอาหารสัตว์ (วรวิธ ชัยเนตร, 2536, หน้า 2) โคพันธุ์อินโดบราซิลจัดเป็น โคตระกูลเมืองร้อน เป็นพันธุ์โคที่มีลักษณะดีเด่นหลายอย่าง เช่น หัวโหนกนูน มีโครงสร้างใหญ่โต สง่างามมีความ ลำสันบึกบึน เต็มไปด้วยมัดกล้ามเนื้อ มีอัตราเจริญเติบโตดี ลูกโคมีอัตราเจริญเติบโตดี ถึงแม้ว่าโคพันธุ์อินโดบราซิลจะมีขนาดใหญ่ให้ผลผลิตสูง แต่ในปัจจุบันก็พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการกำหนดราคาจำหน่าย ปัญหาด้านอาหารและยา และนอกจากนั้นยังพบว่า เกษตรกรขาดแหล่งเงินทุน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยและเกษตรกรยากจนเป็นผู้ที่ไม่มีเงินทุนในการจัดหาพันธุ์โคเนื้อ เนื่องจากการเลี้ยงโคต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง กว่าจะให้ผลตอบแทนต้องใช้เวลาข้ามปี (ปรีชาพันธุ์ อุดมประเสริฐ, 2533, หน้า 15 – 20) จากปัญหาและอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาการเทียบเคียงระบบการจัดการ กรณีศึกษากลยุทธ์สู่ความสำเร็จของการพัฒนาฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล อันจะนำไปสู่ระบบการบริหารจัดการการเลี้ยงโคพันธุ์อินโดบราซิลที่มีระบบและมาตรฐานมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล
2. เพื่อศึกษาเทียบเคียงระบบการจัดการของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา กับฟาร์มต้นแบบการพัฒนา
3. เพื่อหากลยุทธ์การจัดการฟาร์มให้ประสบผลสำเร็จ และประเมินผลการพัฒนาฟาร์ม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา ศึกษาการบริหารจัดการของฟาร์มต้นแบบการพัฒนา เทียบเคียงระบบการจัดการของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา กับ ฟาร์มต้นแบบการพัฒนา และหากลยุทธ์การจัดการฟาร์มให้ประสบผลสำเร็จ และประเมินผลการพัฒนาฟาร์ม

2. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาฟาร์มต้นแบบการพัฒนาจำนวน 1 แห่ง คือ ชูวิทย์ฟาร์ม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยมีนายทรงพล บุญจันทร์ เป็นเจ้าของฟาร์มและศึกษาฟาร์มเป้าหมายการพัฒนาจำนวน 1 แห่ง คือ อรุณโรจน์ฟาร์ม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยมีนายวิรัตน์ เถลิสมิ เป็นเจ้าของฟาร์ม ส่วนประชากร กลุ่มเป้าหมายที่ประเมินผลการพัฒนาฟาร์ม คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตบ้านเขม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน 23 คน และผู้ที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 3 คน ที่เยี่ยมชมฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย สถานที่ ราคา ผลผลิตกัญชง หลักการประชาสัมพันธ์ ของฟาร์ม หลักการบริหารจัดการฟาร์มแบบมีอาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจในการเลี้ยงโค และ วิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย สร้างและพัฒนาเครื่องมือ จัดเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์เชิงเหตุและผล วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นการเก็บรวบรวมใน 7 ด้าน (7P's) ระยะที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเทียบเคียง โดยใช้เทคนิคการระดมสมอง (Brain Storming) เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และใช้แบบประเมินสมรรถนะการจัดการฟาร์มของฟาร์มต้นแบบการพัฒนาและ ฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา สรุปผล เพื่อนำไปสู่การสร้างแนวทางการพัฒนาฟาร์มเป้าหมาย และระยะที่ 3 สร้างกลยุทธ์การพัฒนาฟาร์มเป้าหมาย ปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่วางไว้ ประเมินผลการพัฒนาฟาร์มโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ฟาร์มต้นแบบพัฒนา มีการบริหารฟาร์มในด้าน สถานที่ ราคา ผลผลิตกัญชง การประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม หลักการบริหารจัดการฟาร์มแบบมีอาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจในการเลี้ยงโค และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะหรือมีความเหมาะสมดี มาก ส่วนฟาร์มเป้าหมายพัฒนา มีการบริหารจัดการฟาร์มในด้านสถานที่ ราคา ผลผลิตกัญชง หลักการ

ประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม การบริหารจัดการฟาร์มแบบมืออาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจ ในการเลี้ยง โค และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะหรือมีความเหมาะสมปานกลาง

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการฟาร์มโคพันธุ์อินโด บราซิล พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิลของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ยังไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมายหรือขาดการจัดการด้านการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงศ์ อริยะพงศ์สรรค์ และคนอื่นๆ (2546) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา สถานภาพองค์ความรู้และศักยภาพการผลิต โคพื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่ง พบว่า ขาดการจัดการด้านการตลาด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย เกตุพรหม (2535) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ระบบการเลี้ยงและการให้บริหารของฟาร์มโคพันธุ์อินโดบราซิล ในเขตจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ และ มหาสารคาม ซึ่งพบว่ามีปัญหาในการให้บริการหรือการค้าเนินธุรกิจ โรงเรือนยังไม่มีกำหนดแบ่งโซนที่เป็น ระเบียบ พื้นที่การใช้เลี้ยงไม่เพียงพอ มีปัญหาเรื่องการเดินทางเข้าเยี่ยมชมของลูกค้าเนื่องจากฟาร์มตั้งอยู่ห่างไกลตัว เมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ อริยะพงศ์สรรค์ และคณะ (2546) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา สถานภาพ องค์ความรู้และศักยภาพการผลิต โคพื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งพบว่า เกษตรกรขาดข้อมูลด้านพื้นที่เลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม มีปัญหาเกี่ยวกับราคาวัคซีนป้องกันโรค และราคาอาหารเสริมที่ ค่อนข้างราคาแพง มีปัญหาเกี่ยวกับราคาน้ำเชื้อที่ถูกและไม่มีอุปกรณ์ในการเก็บน้ำเชื้อให้สามารถใช้ได้นานๆ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงศ์ อริยะพงศ์สรรค์ และคณะ (2546) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา สถานภาพ องค์ความรู้และศักยภาพการผลิต โคพื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งพบว่า ขาด เทคนิคการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเลี้ยง โคพื้นเมือง หน่วยงาน ราชการขาดการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ราคาจำหน่ายลูกโคต้องขึ้นอยู่กับกลไกของตลาดไม่ สามารถกำหนดราคาด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาติ อัครสุขบุตร (2535) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การ ประเมินโครงการกลุ่มพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคกระบือของกรมปศุสัตว์ โดยศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งพบว่า มีปัญหาความล่าช้าในการจัดหาอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติงานจากส่วนราชการหน่วยเหนือ การสนับสนุนด้าน ปรับปรุงพันธุ์ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ปัญหาการเจ็บป่วยของโค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิบูล นามคุณ (2545) ที่ทำการศึกษา การจัดการโคพื้นเมืองในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งพบว่า ปัญหาในการเลี้ยง คือ การป่วยเป็นโรค ของโคเนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ในการเลี้ยงโคพื้นเมืองที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงศ์

อริยะพงศ์สรรค์ และคนอื่นๆ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสถานภาพองค์ความรู้และศักยภาพการผลิตโคพื้นเมืองของเกษตรกรรายย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งพบว่ามีปัญหาด้านโรคของโคเนื้อ ขาดการจัดการด้านสุขภาพสัตว์

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเทียบเคียง ระบบการจัดการของฟาร์มเป้าหมายการพัฒนากับฟาร์มต้นแบบการพัฒนา พบว่า ฟาร์มต้นแบบการพัฒนามีการบริหารจัดการฟาร์มในด้าน สถานะที่ ราคา ผลผลิตขั้นต้น หลักการประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม หลักการบริหารจัดการฟาร์มแบบมืออาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจในการเลี้ยงโค และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะหรือเหมาะสมดีมาก การที่ฟาร์มต้นแบบมีการบริหารจัดการฟาร์มที่มีสมรรถนะหรือเหมาะสมดีมากนั้นอาจจะเป็นเพราะว่าเจ้าของฟาร์มต้นแบบการพัฒนามีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคประเภทนี้มานานกว่า 10 ปี และเป็นคนงานของ ศ.ส.ชูวิทย์ พิทักษ์พรพลลภ ซึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียงระดับประเทศด้านการเลี้ยงโคสายพันธุ์อินโดบราซิล ซึ่งเลี้ยงโคที่ซื้อบอยอุบลที่มีราคาถูกกว่าร้อยละสามสิบ ส่วนฟาร์มเป้าหมายการพัฒนามีการบริหารจัดการฟาร์มในด้านสถานะที่ ราคา ผลผลิตขั้นต้น หลักการประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม หลักการบริหารจัดการฟาร์มแบบมืออาชีพ แรงกระตุ้นหรือปัจจัยที่ทำให้สนใจในการเลี้ยงโค และวิธีการจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะหรือมีความเหมาะสมปานกลางนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าเจ้าของฟาร์มเป็นผู้ที่สนใจเลี้ยงโคสายพันธุ์อินโดบราซิลแต่ก็ขาดประสบการณ์ในการเลี้ยง และการจัดการด้านการตลาดจึงทำให้การบริหารจัดการฟาร์มได้ไม่ดีเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อหากลยุทธ์การจัดการฟาร์มให้ประสบผลสำเร็จ และประเมินกลยุทธ์การจัดการฟาร์ม อภิปรายได้ว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเทียบเคียงข้อมูลผู้วิจัยได้เลือกปัญหาที่สำคัญใน 2 ด้าน เพื่อนำมาวางแผนพัฒนาฟาร์มให้ดีขึ้น ประกอบด้วยปัญหาด้าน โรงเรือนเลี้ยงโค กลยุทธ์ที่นำมาใช้แก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมคือ โรงเรือนเลี้ยงใหม่ โดยการทำเป็นคอกไม้ ปลูกพื้นด้วยดินเหนียวคลุมด้วยฟางสับ และมีแนวกันน้ำฝนไหลเข้าท่วมพื้นคอก จัดทำชายคาที่สามารถป้องกันแดดและป้องกันฝนสาดได้ และปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ กลยุทธ์ที่นำมาใช้แก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมคือ จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ความรู้และศักยภาพของฟาร์ม โดยนำไปเผยแพร่ที่ ปศุสัตว์อำเภอโดยส่งทางไปรษณีย์ ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหนองสองห้อง อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอโซ่พิสัย เผยแพร่ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านดุง อำเภอเพ็ญ อำเภอหนองหาน และอำเภอกุมภวาปี และทำการเผยแพร่ที่ตลาดนัดโครงการตามเทศกาลต่างๆ เช่น ตลาดโครงการอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร จังหวัดอุดรธานี ตลาดโครงการอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ตลาดโครงการอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขนาด 2x2 เมตร เพื่อติดประชาสัมพันธ์ทางเข้าฟาร์มจำนวน 1 แผ่น และจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ขนาด 2x2 เมตร จำนวน 10 แผ่น เพื่อติดประชาสัมพันธ์ในสถานที่ 10 แห่ง คือ ในจังหวัด

หนองคาย จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหนองสองห้อง อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอโซ่พิสัย
 เพชรบูรณ์ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านดุง อำเภอเพ็ญ อำเภอหนองหาน และ
 อำเภอกุดจับ และจัดโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุชุมชนบ้านเซิม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ซึ่งพบว่า
 มีผู้สนใจโทรมาขอข้อมูลโดยเฉลี่ยวันละ 8 คน และมีผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมจากเดิมเฉลี่ยเดือนละ 15 คน เพิ่มขึ้นเป็น 22 คน
 ต่อเดือน

ส่วนผลการประเมินการพัฒนาฟาร์มเป้าหมาย จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 26 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็น
 เพศชายมากที่สุดซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า โดยวิถีชีวิตของคนอีสานส่วนใหญ่จากอดีตถึงปัจจุบัน เราจะพบได้ว่าการทำ
 ปศุสัตว์นั้นถือเป็นงานที่หนักและต้องดูแลเป็นพิเศษประกอบกับการเลี้ยงโคนั้นมีการปล่อยทุ่งผู้เลี้ยงจึงต้องดูแล
 ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันโคแต่ละตัวนั้นก็มีความใหญ่โตต้องใช้กำลังควบคุมมาก จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่พบว่า
 ผู้สนใจเลี้ยงโคเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิบูล นามคุณ (2545) ที่ทำการศึกษา การจัดการ
 โคพื้นเมืองในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอายุระหว่าง 46-55 ปี มากที่สุด ทั้งนี้อาจจะ
 เป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุระหว่างช่วงนี้สามารถดำรงตนอย่างพึ่งตนเองได้ มีงบประมาณที่เป็นเงินทุนมาก อัน
 เนื่องมาจากการทำงานในช่วงวัยที่ผ่านมา จึงมีความสนใจที่จะหาซื้อโคสายพันธุ์นี้มาเลี้ยงซึ่งโคสายพันธุ์นี้ค่อนข้าง
 จะมีราคาสูงด้วย มีรายได้ระหว่าง 10,000-20,000 บาท มากที่สุดนั้นอาจจะเป็นเพราะว่าในยุคปัจจุบันนี้ถือเป็นยุค
 แห่งข้าวหอมมะลิแพง ค่าครองชีพสูงขึ้น อันเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศชะงักงัน แต่กลุ่มตัวอย่างก็มีความ
 สนใจเกี่ยวกับการเลี้ยงโคสายพันธุ์นี้ เพราะมีราคาจำหน่ายที่สูงคุ้มค่าต่อการลงทุน ในด้านสถานภาพการเลี้ยงโค
 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงโคพันธุ์อินโดบราซิลประเภทเดียวมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่าโคสายพันธุ์นี้มีราคาขายที่
 ค่อนข้างสูงตลาดมีความต้องการมาก จึงอาจจะเป็นสาเหตุทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจการเลี้ยงโคสายพันธุ์นี้มาก จึงมี
 ความสนใจที่ดี และพยายามศึกษาจากฟาร์มโคสายพันธุ์นี้เพื่อนำเอาความรู้มาพัฒนาการเลี้ยงหรือพัฒนาฟาร์มของ
 ตนเอง ในขณะที่เดียวกันการที่กลุ่มตัวอย่างเลี้ยงโคพันธุ์อินโดบราซิลและโคพื้นบ้าน รวมกันนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า
 กลุ่มตัวอย่างเลี้ยงโคพันธุ์อินโดบราซิลไว้จำหน่ายน้ำเชื้อหรือขายลูกโค ขายพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ เพื่อให้ลูกค้าขายพันธุ์
 ต่อไป ซึ่งกลุ่มผู้สนใจจะเป็นกลุ่มที่มีเงินลงทุนที่สูงพอสมควร แต่ในขณะที่เดียวกันการเลี้ยงโคพื้นบ้านนั้นอาจจะเป็น
 เพราะว่าการกลุ่มตัวอย่างต้องการขายโคประเภทนี้เป็นโคที่นำไปฆ่าและขายเนื้อเพื่อบริโภคซึ่ง โคสายพันธุ์พื้นบ้านนี้
 คนส่วนใหญ่นิยมรับประทานเป็นอาหาร และโคประเภทนี้สามารถจำหน่ายได้ทุกวันเพราะตัวเล็ก ราคาขาย
 เหมาะสม หรืออาจจะเป็นเพราะว่าการเลี้ยงโคพันธุ์พื้นบ้านเป็นการรองรับราคาของตลาด ถ้าหากโคสายพันธุ์อินโด
 บราซิลมีราคาลดลง และกลุ่มตัวอย่างได้ประเมินผลการพัฒนาฟาร์มเป้าหมาย โดยตอบว่าในภาพรวมนั้นผลการ
 พัฒนาฟาร์มอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อคำถามเพิ่มเติมจากแบบประเมินผลการพัฒนาฟาร์ม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่
 สนใจเลี้ยงโคสายพันธุ์นี้มาก เพราะว่ามีราคาขายสูง โคตัวใหญ่นอกจากจะนำไปขายแล้วยังสามารถนำไปแข่งโค

สวยงามได้ด้วย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิฐ ชัยเนตร (2535) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาระบบการเลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมอินดูบราซิลของผู้เลี้ยงรายย่อยในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรสนใจคือ ราคาที่สูงรูปร่างสูงใหญ่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านสถานที่ จะต้องแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนให้ชัดเจน
2. ผลิตภัณฑ์ อรุณโรจน์ฟาร์ม ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของฟาร์มให้หลากหลายมากขึ้น
3. การประชาสัมพันธ์ของฟาร์ม ควรจะมีการจัดมหกรรมในงานภายในฟาร์มของตนเองด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ที่สร้างความประทับใจและสร้างความน่าเชื่อถือของฟาร์มอีกทางหนึ่งด้วย
4. ควรมีการจัดอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงโคให้กับพนักงานเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรมีการสร้างเครือข่ายการทำงานให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นอันจะมีผลทำให้ชื่อเสียงของฟาร์มเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยในลักษณะของปัญหาและอุปสรรคจากฟาร์มต่างๆ อันจะทำให้ทราบข้อมูลมากยิ่งขึ้น
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างโคสายพันธุ์อินดูบราซิลและโคพื้นบ้าน
3. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยประเมินผลการพัฒนาเฉพาะด้านการพัฒนาโรงเรือนเลี้ยงโค ดังนั้น การวิจัยในครั้งต่อไปควรจะมีการประเมินผลการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ชาตรี อัครสุขบุตร. (2535). การประเมินโครงการกลุ่มพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคกระบือของกรมปศุสัตว์กรณีศึกษา
จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการวิจัย.
- ชาติชาย เกตุพรหม. (2535). ระบบการเลี้ยงและการให้บริหารของฟาร์มโคฟอพันธุ์อินดูบราซิล
ในเขตจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม. รายงานการวิจัย.
- ปรียาพันธุ์ อุดมประเสริฐ. (2533). ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการเลี้ยงโคนมโฮลสไตน์-ฟรีเซียนที่นำเข้า
จากต่างประเทศและแนวทางแก้ไขเมื่อเปรียบเทียบกับโคนมลูกผสมในเมืองไทย. เอกสารประกอบการ
ประชุมสัมมนา ชมรมผู้เลี้ยงโคนมพันธุ์โฮลสไตน์-ฟรีเซียนแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร. ม.ป.พ.
- วรวิธ ชัยเนตร. (2536). การศึกษาระบบการเลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมอินดูบราซิลของผู้เลี้ยงรายย่อย
ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม. รายงานการวิจัย วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทธิพงศ์ อริยะพงศ์สรรค์ และคณะ. (2546). การศึกษาสถานภาพองค์ความรู้และศักยภาพการผลิตโคพื้นเมือง
ของเกษตรกรรายย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. รายงานการ วิจัยวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.